

Toy Story - 10 års jubileumsutgave

Toy Story - 10 års jubileumsutgave

10 år er gått siden Pixar og John Lasseter lanserte tidenes første dataanimerte langfilm. Nå gjenstår det å se hvorvidt Toy Story har tålt tidens tann.

Toy Story
John Lasseter
Pixar, Disney
1995
Buena Vista
16:9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
88 min.
2

5

10 år og like bra?

I 1994 skjenket Disney verden

Løvenes konge. Historien om løven Simba er en av selskapets største kassasuksesser gjennom tidene, men den som finner rester av god gammel Disneymagi i løveriket bør umiddelbart søke åndelig veiledning. Dundrende sentimental, en estetikk som til tider er Leni Riefenstahl verdig og voldelige scener som har plassert filmen langt utenfor ungenes rekkevidde hjemme hos meg. Mitt forhold til *Løvenes konge* er traumatisk. Det var altså slik arven etter Walt ble forvaltet? Med en publikumssuksess som dette, hva ville det neste bli? Det er her *Toy Story* kommer inn i bildet, og du forhåpentligvis forstår hva *Løvenes konge* har å gjøre i denne anmeldelsen.

Takket være John Lasseter og et den gang relativt ukjent animasjonsstudio ved navn Pixar, var det håp for at nye generasjoner skulle få sin dose Disneymagi.

Toy Story var verdens første dataanimerte langfilm og John Lasseters debut som langfilmregissør. Fortsatt er det slik at mye av dataanimasjonen som bys unger til frokostblandinga, ser ut som cellofaninnpakket bæsje. Med tanke på hva som har skjedd siden 1995 hva angår teknologiutvikling, kunne «verdens første» fort bli hensatt animasjonens kabinett over pussigheter og forbeholdt marginalistene. Men slik er det ikke. *Toy Story* holder så det holder.

Jo visst kan en finne skjønnhetsfeil. Men, HALLO! Den ruver fortsatt hodehøyt over det meste som produseres på samlebånd i dag.

Toy Story er en stor film på sine premisser.

Toy Story kretser rundt temaer som vennskap, familie, lojalitet uten at hele strykerrekka og hjertesmerter-klisjeer får fritt leide. Den forteller en historie rett fram uten den pompøse, svulstige, pretensjøs (og jeg kunne fortsatt) stilen som skjemmer en film som *Løvenes konge*.

Toy Story

Lekene til Andy venter med spenning på hva bursdagen hans kan bringe av konkurrenter om oppmerksomhet og nyhetens interesse. Andys favoritt Woody, er tryggheten selv og bruker autoriteten sin til å roe gemyttene blant Herr Potethode, dinosauren Rex, hunden Slinky og grisen Hamm. Men sheriff Woody har all grunn til uro, for inn på arenaen suser Buzz Lightyear. Uten de andre lekenes selvinnsikt har han ditto selvtillit. Buzz blir fort Andys nye favoritt og Woody må vike. I et anfall av sjalusi forsøker Woody å rydde Buzz av veien, men snubler også selv. Dermed starter Woodys reise for å gjenvinne tapt tillit hos de andre lekene. Denne reisen bringer Woody og Buzz i klørne til nabogutten Sid og tilbake til Andy. Sid er Andys mørke motstykke og ikke noe blivende sted for våre helter. Med samarbeid og list kommer de seg bort fra Sid og tilbake til Andy.

At samhold gir styrke kan knapt kalles originalt stoff for en barnefilm, og det er heller ikke her *Toy Story* er original. Det som var friskt og nytt i 1995 var en film som tok i bruk ny teknologi til å skape et univers på egne premisser. Ikke etterlikning og mimesis som sikkert var fristende, men regissør John Lasseter hadde vett nok til å styre klar av. Er det noe som hadde bidratt til å gjøre «verdens første dataanimerte langfilm» til en pinlig sak i årenes løp, så er det hvis karakterer og omgivelser hadde aspirert mot realisme. I stedet skapes nye konvensjoner for realisme og estetikk som fortsatt preger dataanimasjon. Snikkikken på Pixars kommende *Biler* understreker dette som er bonusstoff på DVDen understreker dette.

Toy Story bidro også til å gi voksentilværelsen i kinosalen mindre preg av pliktøvelse. *Toy Story* henvender seg ikke bare til barna, men også til et voksent publikum. Karakterene har trekk og kommuniserer på måter som er dypere og mer flertydig enn malen var midt på 90-tallet. En grunntone i filmen peker mot en, om ikke kritisk, så i alle fall satirisk holdning til leketøysindustrien. En slik refleksivitet bidrar til det språkvitere med et Bakhtinsk begrep kaller multiaksentualitet eller oversatt her, noe for både liten og stor. Men *Toy Story* handler ikke om kritikk av verken leketøys- eller underholdningsindustri. Filmen har selv blitt gjenstand for spinoff og sikkert revitalisert andre leker med dystre utsikter. «Mr. Potato Head © is a registered trademark of Hasbro, Inc. and Used with Permission.» (Liten skrift nederst på DVD-ryggen).

Innpakning har mye å si og John Lasseter pakker en enkel fortelling inn i en elegant form som holder i dag som for 10 år siden. Her er det humor, passe porsjoner slapstick, lys og varme (også passe porsjonert) ledsaget av Randy Newmans slentrende musikk. Lydspor og stemmelegging skal også ha sin del av æren for suksessen med Tom Hanks som Woody og Tim Allen som Buzz Lightyear, samt et helt ensemble av karakteristiske profiler. Den norske språkversjonen er prikkfri med erfarne Åsleik Engmark og Sven Nordin i spissen.

I det hele tatt er Toy Story familieunderholdning som nærmer seg full pott. Hva så med jubileumsutgaven?

Utgivelsen:

10 år kvalifiserer i høyeste grad som jubileum, men hva kan man forvente av en DVD jubileumsutgave? Det har for lengst gått inflasjon i slike jubileums- og spesialutgaver, og for min del har jeg null tillit til dette som annet enn påskudd for ekstra kæsj i kassa. I så måte innfrir denne utgivelsen alle mine fordommer. Her er det en filmtrailer for Biler, det vil si reklame. Kommentarer fra filmskaperne og andre som lot seg fascinere av *Toy Story* back in 95. Med litt velvilje, interessant stoff, men ikke annet enn hva en finner på en hvilken som helst DVD. Litt morsomt å se John Lasseter i samtale med teamet bak filmen, men også amerikansk masete. Jeg savner bonuskortfilm og jeg savner en skikkelig dokumentar om Pixar siden

Toy Story tross alt var filmen som startet det hele. Du skal være langt over middels interessert og glad i å svi av hundrelapper hvis du har en utgave av *Toy Story* fra før og supplerer med denne i samlingen.

Anmeldt av Rune Kreutz, 29.12.05

Takk til Buena Vista for anmeldereksemplar

Relaterte utgivelser:

[Toy Story 2 - Spesialutgave](#)

[Toy Story \[Ultimate Toy Box\]](#)

[Toy Story 2 \[Ultimate Toy Box\]](#)

Ja

[toystory10_cover;](#)